

ADVIES MUSKETON

Door Bettina van Santen, adviseur architectuurhistorie

MEI 2019

Architectonische karakteristiek van De Musketon incl. het kunstwerk van Willem Lenssinck .

Het in 1984 naar ontwerp van architectenbureau Knoop en Nieuwveld uit Nieuwegein gebouwde Aktiviteitscentrum 'De Musketon' verrees in en ten behoeve van de destijds recentste uitbreidingswijk Lunetten. De realisatie van de wijk vond grofweg plaats tussen 1976 en 1984.

Het gebouw vertoont alle kenmerken van het structuralisme. De plattegrond is consequent opgebouwd uit een rasterstructuur met alternerende stramienmaten van 450 cm en 240 cm (zie afbeelding). Op deze rasterstructuur is een betonskelet gebaseerd dat binnen en buiten geheel zichtbaar is gelaten; het bestaat uit een prefab bouw pakket dat bestaat uit kolommen met aangestorte oplegnokken waarop forse lateien zijn opgelegd. Deze dragen prefab-betonvloerelementen. Alle onderdelen waren oorspronkelijk van onafgewerkte beton. In het skelet zijn de niet-dragende buiten- en binnenwanden op dezelfde manier ingevuld met een combinatie van houten puien en muurvlakken van in het zicht gelaten, ruwe betonsteen.

De functie van het complex leende zich bij uitstek voor een structuralistische uitwerking. Met een combinatie van een buurthuis, een jongerencentrum en een bibliotheek komen de in het structuralisme favoriete thema's als menging en ontmoeting tot karakteristieke uitwerkingen. Zo is er niet één hoofdtoegang maar rondom het complex meerdere gelijkwaardige toegangen en is er sprake van een semi-openbare binnenstraat met zitkuil, open haardvuur en bar die functioneert ten behoeve verschillende functies. Via deze binnenstraat bereikt de bezoeker ook de openbare bibliotheek op de verdieping.

Aan de binnenstraat grenst een veelvoud aan functies (nu niet allemaal meer aanwezig): de grote evenementenzaal, het bejaardentrefcentrum, de speel-o-theek, ruimten voor gesprek, muziek, handenarbeid, peuterspeelzaal, etc.

Centraal in deze foyer/binnenstraat (zie afbeelding) bevindt zich vanaf 1984 tegen de achterwand van de evenementenzaal ook het grote tegeltableau (lengte ca. 19 m1, hoogte ca. 2.20 m1), specifiek voor deze plek ontworpen door beeldend kunstenaar Willem Lenssinck (Woerden, 1947). Het is tot stand gekomen als onderdeel van de Utrechtse percentage-regeling die vanaf 1954 de toepassing van beeldende kunst in of bij gemeentelijke gebouwen

mogelijk maakt.

Het tegeltableau bestaat uit groot formaat keramische tegels (40x40 cm) en verbeeldt het thema 'verstedelijking' c.q. de bouw van de wijk Lunetten op voorheen agrarisch land. De rechterhelft toont in gestileerde vorm en in frisse kleuren de weilanden met knotwilgen, stieren en koeien terwijl de linkerhelft in meer blauw-grijze tinten de mensen-wereld laat zien met een uitvergroting van een bouwtekening van De Musketon.

Het kunstwerk is nog geheel compleet en bevindt zich in goede staat. Het vormt een aard- en nagelvast onderdeel van het karakteristieke gebouw en ondersteunt het belang van de semi-openbare binnenstraat, die a.g.v. verschillende verbouwingen weliswaar zijn oorspronkelijke vorm niet meer heeft, maar nog steeds een centrale rol in het functioneren van het complex vervult.

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt wordt tot behoud van het kunstwerk geadviseerd. Ook het gebouw als geheel heeft cultuurhistorische waarde. Het gebouw is typerend voor de tijd waarin het is ontworpen. Het is één van de zeldzame nog aanwezige voorbeelden in Utrecht van een gemeenschapscentrum dat zowel in architectuur als functionele opzet alle karakteristieken heeft van het structuralisme en de bijbehorende opvattingen over het mengen van (buurt)functies en de nadruk op ontmoeting. Dit komt bijvoorbeeld ook goed naar voren in bijzondere ruimten als de evenementenzaal en de zitkuil. Behoud en herkenbaarheid van de architectuur, de hoofdopzet en de bijzondere onderdelen is vanuit cultuurhistorisch oogpunt dan ook van belang.

Met vriendelijke groet,

Bettina van Santen
adviseur architectuurhistorie

T 030 2860015 / 06 21894312

b.van.santen@utrecht.nl

ht.nl

www.utrecht.nl/

Gemeente Utrecht
Ruimtelijke en Economische
ontwikkeling Erfgoed
maandag t/m donderdag

Gemeente Utrecht